

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 886/2019
04.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Веска Крстајића, председника већа, Биљане Синановић, Јасмине Васовић, Соње Павловић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Милоша Савића, због кривичног дела силовање у покушају из члана 178. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Милоша Савића, адвоката Уроша Балчина и Ђорђа Папулића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Панчеву 1К.20/18 од 12.03.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 511/19 од 18.06.2019.године, у седници већа одржаној дана 04.12.2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Милоша Савића, адвоката Уроша Балчина и Ђорђа Папулића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Панчеву 1К.20/18 од 12.03.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 511/19 од 18.06.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву 1К.20/18 од 12.03.2019. године окривљени Милош Савић је оглашен кривим због извршења кривичног дела силовање у покушају из члана 178. став 1. у вези члана 30. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 5 (пет) година. Оштећена АА је упућена да имовинскоправни захтев може да оствари у парничном поступку.

Истом пресудом окривљени је обавезан да плати суду на име трошкова кривичног поступка износ од 102.529,00 динара и на име паушала износ од 5.000,00 динара, а све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Окривљени је обавезан да оштећеној АА надокнади трошкове кривичног поступка на име награде и нужних издатака за пуномоћника - адвоката Мирославу Ковачки, с тим што ће посебно решење о висини трошкова донети председник већа када се ти подаци прибаве.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 511/19 од 18.06.2019. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљеног Милоша Савића, адвоката Божицара Анкића и адвоката Игора Боснића, па је потврђена пресуда Вишег суда у Панчеву 1К.20/18 од 12.03.2019. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднели су браниоци окривљеног Милоша Савића, адвокати Урош Балчин и Ђорђе Папулић, због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев, те да у смислу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП преиначи побијане правноснажне пресуде тако што ће окривљеног Милоша Савића сходно члану 423. ЗКП ослободити од оптужбе и одредити да трошкови првостепеног и другостепеног кривичног поступка, као и трошкови поступка по захтеву за заштиту законитости, падају на терет буџетских средстава Вишег суда у Панчеву као првостепеног суда или тако што ће извршити преквалификацију кривичног дела из изреке првостепене пресуде и окривљеном због извршења кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 1. КЗ изрећи условну осуду или га осудити на казну затвора у трајању до 12 месеци коју ће издржавати у просторијама свог пребивалишта у ..., улица ... или свог боравишта у ..., улица ... или тако што ће окривљеном за кривично дело силовање у покушају из члана 178. став 1. у вези члана 30. КЗ смањити изречену казну затвора и осудити га на казну затвора у трајању од 3 године, односно на казну затвора мању од 5 година до 3 године или да у смислу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укине побијане правноснажне пресуде и предмет врати на поновни поступак другом већу првостепеног суда, као и да сагласно члану 488. став 3. ЗКП одреди да се извршење правноснажних пресуда Вишег суда у Панчеву 1К.20/18 од 12.03.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 511/19 од 18.06.2019. године одложи до доношења одлуке по поднетом захтеву, те да у складу са чланом 488. став 2. ЗКП благовремено обавести окривљеног и његове браниоце о датуму и времену одржавања седнице већа како би истој присуствовали.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, браниоци окривљеног Милоша Савића истичу да дело за које је окривљени оптужен и правноснажно оглашен кривим није кривично дело, обзиром да се у радњама окривљеног описаним у изреци првостепене пресуде, која је потврђена

од стране другостепеног суда, не стичу сви објективни и субјективни елементи кривичног дела силовање у покушају из члана 178. став 1. у вези члана 30. КЗ, због чега је окривљеног требало ослободити од оптужбе. Наиме, како за постојање кривичног дела силовање из члана 178. став 1. КЗ мора бити извршена обљуба или са њом изједначен чин (обљуба као вагинални коитус и изједначен чин као орални и анални коитус), а што подразумева пенетрацију (чак и делимичну) пенисом у ерекцији, те како је у изреци правноснажне пресуде наведено да окривљени за сво време трајања критичног догађаја није могао да пенисом постигне ерекцију, дакле не постоји ни делимична пенетрација пенисом, то, по ставу бранилаца, окривљени није могао да са умишљајем започне предузимање радње извршења кривичног дела силовање, тачније није могао да изврши обљубу, нити да предузме чин изједначен са обљубом.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Основни облик кривичног дела силовање из члана 178. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 108/2014), који је важио у време извршења кривичног дела, чини лице које принуди другог на обљубу или са њом изједначен чин употребом силе или претњом да ће непосредно напасти на живот или тело тог или његовог блиског лица.

Имајући у виду цитирани законски опис бића кривичног дела силовање из члана 178. став 1. КЗ, то, по налажењу овога суда, из чињеничног описа кривичног дела, датог у оптужници Вишег јавног тужиоца у Панчеву КТО.бр.18/18 од 15.05.2018. године која је измењена на главном претресу дана 12.03.2019. године и утврђеног у изреци правноснажне пресуде, и то да је окривљени Милош Савић „... способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и да је оно забрањено, а хтео је његово извршење, применом силе покушао да принуди на обљубу оштећену АА из ..., тако што је у угоститељском објекту „ББ“ ... у ком је оштећена радила као ..., а окривљени као ..., искористио тренутак када је, после завршене своје смене, оштећена ушла у гардеробу да се пресвуче, ушао за њом са раскопчаним панталонама и физичком снагом је гурнуо на зид, почео да је љуби по врату, на шта је оштећена покушала да га одгурне, али у томе није успела, јер је био јачи, потом је држао приљубљену уза зид, завукао руку испод њене блузе и хватало је за груди, повукао јој радне панталоне на ластиче и гаћице надоле и гурнуо јој прсте у полни орган, потом је окренуо лицем према зиду и држећи је тако покушао да стави свој полни орган у полни орган оштећене, али није успео јер се она сво време опирала, померала и вукла на горе панталоне и гаћице, плакала и тражила да је пусти, говорила му да стане, на шта јој је окривљени рекао да нема никог и да су сами, потом јој савио десну руку иза леђа и вукући је за ту руку одвукао оштећену до машине за сушење веша, пресавио је преко машине и својом руком јој држао повијену главу, покушавао да стави свој полни орган у полни орган

оштећене, а како није успео да постигне ерекцију, повукао је њену леву руку на свој полни орган, тражећи да га стимулише, али се оштећена и даље опирала, плакала и успела да се отргне према зиду, којом приликом су им се срели погледи, па је окривљени у немогућности да савлада отпор оштећене одустао од даљег покушаја да изврши обљубу, рекао јој да ништа није било и да ће све бити у реду, те да никоме не говори“, а у време и месту ближе описаном у изреци пресуде, јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљеног Милоша Савића стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела силовање у покушају из члана 178. став 1. у вези члана 30. КЗ, за које је он у овом кривичном поступку оптужен и правноснажно оглашен кривим.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи бранилаца окривљеног у делу у којем указују на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, истицањем да је суд у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе применио закон који се у конкретном случају не може применити, обзиром да је погрешно правно квалификовао кривично дело из диспозитива оптужног акта јавног тужиоца као кривично дело силовање у покушају из члана 178. став 1. у вези члана 30. КЗ. Наиме, по ставу бранилаца, како из изреке правноснажне пресуде произилази да окривљени према оштећеној није предузео принуду у циљу вршења обљубе, нити је на то усмерен његов умишљај, већ је извршио друге полне радње у смислу члана 182. став 1. КЗ које не представљају обљубу или са њом изједначен чин и то тако што је оштећену прво почео да љуби по врату, затим завукао руку испод њене блузе и хватало је за груди, потом јој је гурнуо прсте у полни орган, да би на крају пошто није успео да постигне ерекцију повукао њену руку на свој полни орган тражећи да га стимулише, то се у радњама окривљеног евентуално могу стећи само елементи кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 1. КЗ.

Имајући у виду да из чињеничног описа кривичног дела датог у измењеном оптужном акту јавног тужиоца и утврђеног у изреци правноснажне пресуде јасно произилази да је окривљени критичном приликом умишљајно започео са предузимањем радње принуде употребом силе у циљу да изврши управо обљубу над оштећеном, али да кривично није довршио услед понашања оштећене која је пружила трајан и доследан отпор, опирала се, померала, вукла на горе панталоне и гаћице, молила га да престане, то је, дакле, по налажењу Врховног касационог суда, у конкретном случају правилно примењен кривични закон правном квалификацијом кривичноправних радњи окривљеног као кривично дело силовање у покушају из члана 178. став 1. у вези члана 30. КЗ, па се стога неосновано захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП на штету окривљеног.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи бранилаца окривљеног у делу у којем указују на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, истицањем да је одлуком о кривичној санкцији суд повредио кривични закон и то члан 5. КЗ, јер није применио Кривични законик који је

важио у време извршења предметног кривичног дела дана 30.04.2017. године („Службени гласник РС“, број 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 108/2014), а који се у односу на окривљеног једино и може применити сагласно временском важењу кривичног законодавства (члан 5. КЗ), већ је применио измене и допуне Кривичног законика које су важиле у време доношења првостепене и другостепене пресуде („Службени гласник РС“, број 94/2016 од 24.11.2016. године, са ступањем на снагу дана 01.06.2017. године), а које нису блаже по окривљеног, обзиром да је њима као посебан минимум казне затвора за кривично дело силовање из члана 178. став 1. КЗ за које је окривљени правноснажно оглашен кривим прописана казна затвора у трајању од 5 година, док је Кривичним закоником који је важио у време извршења кривичног дела као посебан минимум за ово кривично дело прописана казна затвора у трајању од 3 године. По ставу бранилаца, чињеница да је суд применио неповољнији закон по окривљеног, проистиче из тога што се, суд, желећи да окривљеном за предметно кривично дело изрекне казну затвора у висини посебног минимума, на страни 16 првостепене пресуде под тачком 33. позвао на то да за кривично дело силовање из члана 178. КЗ није могуће ублажити казну испод посебног минимума у смислу одредбе члана 57. став 2. КЗ, па је окривљеном изрекао казну затвора у трајању од 5 година мислећи да је то посебан минимум.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног су неосновани из разлога јер нижестепени судови нису одлуком о кривичној санкцији повредили кривични закон, већ су правилно, сходно члану 5. КЗ о временском важењу кривичног законодавства, применили Кривични законик који је важио у време извршења кривичног дела, а чињеница да је првостепени суд у образложењу своје пресуде на страни 16, приликом одлучивања о врсти и висини кривичне санкције коју ће изрећи окривљеном, навео да је ценећи све околности предвиђене чланом 54. КЗ и имајући у виду одредбе члана 57. став 2. КЗ које забрањују ублажавање казне, између осталог и за кривично дело из члана 178. КЗ за које је оптужен окривљени, нашао оправданим да окривљеног осуди на казну затвора у трајању од 5 година, по налажењу Врховног касационог суда, уопште не указује на то да је првостепени суд применио измене и допуне Кривичног законика које су важиле у време доношења побијаних пресуда („Службени гласник РС“, број 94/2016 од 24.11.2016. године, са ступањем на снагу 01.06.2017. године), а како то неосновано у поднетом захтеву тврде браниоци окривљеног, већ само да се за предметно кривично дело не може ублажити казна. Ово посебно имајући у виду да је забрана ублажавања казне за кривично дело силовање из члана 178. КЗ била прописана и Кривичним закоником који је важио у време извршења предметног кривичног дела („Службени гласник РС“, број 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 108/2014), те да првостепени суд у образложењу своје пресуде уопште не помиње посебан минимум казне затвора за кривично дело силовање из члана 178. став 1. КЗ, како то погрешно у захтеву за заштиту законитости интерпретирају браниоци окривљеног.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног Милоша Савића, адвоката Уроша Балчина и Ђорђа Папулића, то је Врховни касациони суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев бранилаца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Веско Крстајић,с.р.